

СОЈУЗ НА ЗДРУЖЕНИЈА НА ПЕНЗИОНЕРИ НА МАКЕДОНИЈА
UNION OF PENSIONERS' ASSOCIATIONS OF MACEDONIA

Адреса: Бул. "Кочо Рацин" бр. 14 – 1000 Скопје – Р. Македонија
Office: Bul. "Koco Racin" No. 14 – 1000 Skopje – Republic of Macedonia
ЕДБ: 4030982263086, Трансакциска с/ка: 300000000953643 Комерцијална банка-Скопје

www.szpm.org.mk kontakt@szpm.org.mk

Tel/ Phone: 3223 710; Faks / Fax: 3128 390; P. fah / Po box: 440

БРОЈ/NUMER –

ДАТУМ/DATE –

**ДО
СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
СКОПЈЕ**

**ПРЕДМЕТ: ИНИЦИЈАТИВА ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЧЛЕН 105
ОД ЗАКОНОТ ЗА ЗДРУЖЕНИЈА И ФОНДАЦИИ
(СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РМ БР. 152/2010 И 135/2011)**

В.

Извршниот одбор на Сојузот на здруженија на пензионерите на Македонија, на седницата одржана на 12.11.2020 година, ја разгледа и усвои Информацијата за состојбата и функционирањето на старските и пензионерските домови и при тоа заклучи дека е потребно да се поведе ИНИЦИЈАТИВА за изменување и дополнување на член 105 од Законот за здруженија и фондации. За поведување на иницијативата се имаа предвид состојбите, сопственичкиот статус и работењето на пензионерските домови, особено оние кои се доделени на здруженија на пензионери во одделни општини од страна на општествено-политички заедници и самоуправни заедници, а кои се во државна сопственост.

Оваа Иницијатива за изменување и дополнување на член 105 од Законот за здруженија и фондации се поднесува врз основа на заклучокот на Извршниот одбор на Сојузот на здруженија на пензионерите на Македонија.

Во членот 105 од Законот за здруженија и фондации (Сл. весник на РМ бр.152/2010 и 135/2011 година) се предлага да се додадат два нови става кои гласат:

(2) По исклучок од став еден на овој член пензионерските домови изградени во здруженијата на пензионери од средствата за станбена изградба на пензионерите во период од 1963 година до 1990 година, издвоени од придонесот за пензиското и инвалидското осигурување при поранешната самоуправни заедница односно Фондот за пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, се отстапуваат во сопственост на здруженијата на пензионери.

(3) Министерството за труд и социјална политика согласно со став (2) на овој член ќе го утврди статусот, постапката и субјектите - здруженијата на

пензионери, на кои им се отстапуваат пензионерските домови во нивна сопственост.

О Б Р А З Л О Ж Е Н И Е

Постојниот член 105 на Законот за здруженија и фондации (Сл. весник на РМ бр.152/2010 и 135/2011 година) од преодните и завршните одредби, гласи:

„Имотот и средствата доделени на општествените организации и здруженија на граѓани добиени на користење од страна на поранешните општествено политички заедници и самоуправните интересни заедници се државна сопственост.“

Оваа одредба е преземена од поранешниот Закон за здруженија и фондации (Сл. весник на РМ бр. 39/1998), со кој се укина Законот за општествени организации и здруженија на граѓани, донесен во поранешниот Уставен систем на СРМ во 1983 година (Сл. весник на СРМ бр. 31/83).

Со Законот за здруженија и фондации од 1998 година донесен согласно со Уставниот систем на РМ, всушност се реши прашањето на имотот на поранешните - затекнати општествени организации и затекнати здруженија на граѓани, со тоа што истиот се подели и разграничи врз основа на два принципа:

1) Имотот на општествените организации и здруженија на граѓани **стекнат од сопствени средства е имот на здруженијата на граѓани и нивните правни наследници.**

Под средства од став 1 на овој член се подразбираат средства од членарина, донации, поклони, легати, приходи добиени од поранешните општествено-политички заедници, самоуправни интересни заедници и од Лотарија на Македонија, за редовни активности (член 81 од ЗЗФ од 1998 год.).

2) Имотот и средствата на општествените организации и здруженија на граѓани **добиени на користење** од поранешните општествено-политички заедници, самоуправни интересни заедници, **се државна сопственост.**

Врз основа на овие два принципа Фондот на ПИОМ доби во сопственост и управување 15 пензионерски домови, а здруженијата на пензионери во оделни општини добија на користење 14 пензионерски домови.

Меѓутоа, одредбата на вториот принцип е сосем начелна и нејасна: не говори за извори на средства од кои самоуправните интересни заедници за домување од Фондот за станбена изградба на пензионерите биле градени пензионерските домови. Оттука, спорен е правниот основ на правото на сопственост на пензионерските домови кои се влезени под вториот принцип, кога истите се утврдени како државна сопственост. Тоа значи дека при поделба и распоред на пензионерските домови на одредени субјекти за нивно стопанисување, **од аспект на изворите на средствата за изградба на тие домови, не се доследно почитувале** напред споменатите два принципа.

Поконкретно Иницијативата за измена и дополнување на член 105 од Законот за здруженија и фондации, се поднесува од следните причини:

1. Изворите на средства за изградба на пензионерските домови преку посебниот Фонд за таа намена, како правен основ на правото на сопственост.

Како што е општо познато во периодот од 1963 до 1990 година (при Републичкиот завод за социјално осигурување, потоа во Самоуправната интересна заедница за пензиско и инвалидско осигурување, и најпосле Фондот за пензионо и инвалидско осигурување), постоеше Фонд за станбена изградба во кој се уплатувал износ од 4 отсто од вкупните средства за исплата на пензиите акумулирани од придонесот за пензиското и инвалидското осигурување уплатуван од вработените, сега пензионери, а од тие средства се изградени околу 40 пензионерски домови од кои еден дел е искористен за други намени без станбени единици.

Од изнесеното произлегува дека постои правен основ пензионерските домови, врз основа изворот на средствата издвојувани за таа намена за пензионерите, преку споменатиот Фонд, да се отстапат во сопственост на здруженијата на пензионери во соодветните општини.

2. Домаќинско управување и стопанисување со овие домови од страна на здруженијата на пензионери.

Во Информацијата на СЗПМ е прикажана состојбата со пензионерските домови и потребата од нивно реновирање, соодветна правна рамка и како место за достоинствено живеење на пензионерите. Стекнување на правото на сопственост од страна на здруженијата на пензионери ќе се создаде можност за поголема грижа и, одржување и стопанисување со нив од страна на здруженијата, кои со свои средства и средства од други извори, од општините, државата па и од Европската унија, врз основа на можноста за стекнување статус на организации од јавен интерес во оваа дејност, што е од поширок јавен интерес. Кај повеќе здруженија на пензионери постојат иницијативи за изградба на пензионерски домови според нивните потреби, обезбедувајќи за почеток соодветни локации и средства за адаптација и слично.

3. Иницијативи и активности на здруженијата на пензионери како и другите граѓански организации во овој сектор.

Здруженијата на пензионери во општините, како и другите здруженија на граѓаните, се очекува сè повеќе, согласно со Законот за здруженија и фондации, да преземат вршење на работи од јавен интерес станувајќи сè по кредибилни субјекти вршејќи дејности од поширок општествен интерес. При тоа здруженијата на пензионери се по многу нешто специфични, не само по бројноста на своето членство, присутни така да се каже во сите општини во Републиката, туку и по своето негување и практикување, активностите да ги преземаат на волонтерска основа и врз основа на хуманиот чин на добротворство и меѓусебна помош.

**Претседател на Извршниот одбор на СЗПМ
Станка Трајкова**